

UN PAPILLON ROMAN

Vă mai amintiți poate de romanul și filmul care au făcut oarecure vogă...

CINEI ANI DINTRO-O VIAȚĂ

De la primele pagini ne dăm seama că Cinci ani dintr-o viață face parte din istoria literaturii naționale...

Paul Dugneanu

știa, cum sînt mersul în autobuz (Autobuz), o nerezită coincidentă de natură onomastică...

Cealaltă modalitate constă în înfățișarea unor întâmplări desebite chiar fantastice, care ar putea forma subiectul unor romane senzationale sau sentimentale...

SORIN PREDA: «Povestiri terminate înainte de a începe»

decit cocul, anomalia. Zimbze în barbă („...”) Dar sub aparențele casnice ale scenei, se ascunde o mică dramă și nămol prozatorului...

ION LOTREANU: «Introducere în opera lui Mircea Eliade»

trețul final. Să zicem că această împărțire este judicioasă deși nu acoperă nici pe departe ceea ce a făcut Mircea Eliade până acum...

arbitrar de monografist, după o concepție înțeleșibilă. Totuși, chiar în baza acestui material lacunar...

Admit că astfel de chestiuni se pot rezolva și în operațiunea critică propriu-zisă, cu condiția totuși ca această să aibă un aspect sistematic și să înglobeze pe cit și pe putină, totul...

„Punerea sîmțurilor în serviciul imaginarii are sens, în raport, numai alături de materia concretă a informației, metafora se agază frumos...

Artur Silvestri

Voicu Bugariu

Curtea veche

Urmare din pag. 1

văzut un perete care sta cu gapele la cer. Lă-Intors usor, l-a măturat de țărina uscată...

„Nu ascund că astfel de „necercare”, așa cum este ea, are totuși o trăsătură pozitivă: ea stimulează interesul pentru un scriitor român încă nu cunoscut la noi...

Analiza tipăririi actelor permite autorilor să facă o trecere în revistă a centrelor tipografice și tipografurilor (fie că este vorba de cele din Blaj, Cluj, Sibiu, Brașov, Oradea sau de cele din Buda, Viena, Zagreb)...

Bibliografia, deosebit de consistentă, anexează și indică oarece repere riguroase și utile atât pentru cunoașterea demersurilor și etapelor, a eforturilor și autorilor legați de tipăritura anterioară a unor asemenea acte...

Intre timp, curtea veche din deal, mîdălele, dind de aer și de lumină, au încoțit. Au crescut mîdălele subțiri și înalte, mîdălele din albe vechiuri. Dintre ei toți două erau rezizant. Bătrîn, noduros, plin de scorburi și cu floarea albă, albă de tot, îl imi amintea de cel despre care, la urma urmei, se poate spune că l-a răscădat.

Si mai era încă ceva: bunicul, care îmbătrînise între timp și își lăsa să se așchieze. Începuse să zărmoneze mai mult cu chipurile zgurite pe perețele aceluia înrămat în zidul său dinspre răsărit și a făcut din locul acesta un loc de amintire...

Si mai era încă ceva: bunicul, care îmbătrînise între timp și își lăsa să se așchieze. Începuse să zărmoneze mai mult cu chipurile zgurite pe perețele aceluia înrămat în zidul său dinspre răsărit și a făcut din locul acesta un loc de amintire...

dacă anul 1980 a fost indubitabil un an al romanului, anul 1981 va fi oare, al genului scurt? Apariția unor volume de nouve, povestiri, și schițe, de real interes și „mestisug” literar cum este Căminul subiectelor a lui Ovidiu Genaru ne poate, de acum, sugera un răspuns. Aceștia li se alătură, într-o manieră edificatoare, cartea de debut a lui Sorin Preda, intitulată provocator Povestiri terminate înainte de a începe (Editura Cartea Românească, 1981). Desigur, nu ne aflăm încă în fața unui nou gen literar sau a unor experiențe de tip avangardist, ci, fant important, luăm cunoștință de un ton personal, de o scriitură fermă, decisa, funcțională, condiție de altfel indispensabilă a pretentiosului text „scurt”...

Intr-un anumit sens, din punct de vedere al artei literare, rudele mai vitreose ale romanului și personaj, un gest, o altitudine, o tematică, și Sorin Preda, o spunem cu toată obiectivitatea, trece cu brio acest prim examen. Materia predilectă a „instantaneelor” sale, asupra căreia își îndreaptă cu aviditate atenția, este, nici vorbă, nepuizabilă bogăție a cotidianului din care izolează, un personaj, un gest, o altitudine, o tematică, și Sorin Preda, o spunem cu toată obiectivitatea, trece cu brio acest prim examen...

ntre monografia românească globală asupra lui Mircea Eliade și această scrisă de Ion Lotreanu, poet productiv care s-a exprimat în câteva rânduri și sub raport critic, prozator, mi se pare, în intenție, în orice caz din categoria poligrafilor. Fără a fi, totuși, o premieră absolută...

A descrie opera lui Mircea Eliade presupune, mai întâi, clarificarea exactă ce și cit din ceea ce a produs acesta intră în literatura română. Mircea Eliade este un autor prolific, cu biografia pe care o cunoaște toată lumea, și care a publicat aproape jumătate din opera lui în străinătate și în limbi străine...

Admit că astfel de chestiuni se pot rezolva și în operațiunea critică propriu-zisă, cu condiția totuși ca această să aibă un aspect sistematic și să înglobeze pe cit și pe putină, totul. Un examen iute este pe deplin grațios: această contribuție are trei părți, una despre „Scrierile teoretice”, alta — tratând „probleme ale prozei” și în fine o „Addenda”, al cărei scop nu-l înțeleg, aflată acolo unde era locul potrivit...

O lucrare de referință

Urmare din pag. 1

Ladislav Gyémánt, apărută în Editura științifică și enciclopedică în acest an.

Interesează pe o îndelungată cercetare — în diferite arhive și biblioteci de stat și particulare — lucrarea semnata de un eminent glosar în istoriografia română, avind prin dimensiunile și caracterul cuprinzător ale efortului, noutatea materialului comunicat, probitatea cercetării și luciditatea interpretării toate atributele unui eveniment editorial, care devoră în mod firesc mai fericit demersul similar anterior de culegere și prezentare a unor asemenea acte, datorat unui mare număr de autori români și străini.

Volumul însumează 622 acte oficiale — tipărite în limba română pentru românii din Transilvania, acte emise de organele legislative, de instituțiile politico-administrative și militare, de autoritățile bisericile și de unele instituții de interes public — a căror cercetare este de primordiale însemnătate pentru înțelegerea istoriei noastre moderne. Receptorul a fost conceput de autorii săi, deosebit de corect, ca o editie de documente (acte) în registre și o bibliografie tematică, circumscrisă unei perioade (1701-1847), destinație de referință în istoriografia română...

Substanțialul studiu introductiv analizează riguros această amolă categorică de acte, stăruind asupra unor probleme a căror importanță se impune de sine: emitenții și tipologia actelor; seria cronologică și tematică actelor; traducerea, tipărirea, publicarea și adăugarea actelor.

Autorii inseriază cu mîdăle, în studiu introductiv și tabele anexe, pe toți emitenții cunoscuți, urmărind frecvența emișiei atii în mod general, la nivelul întregii perioade, cit și în mod particular, la nivelul celor patru etape străbătute de politica reformismului austriac în Transilvania (1701-1847) — etape de încercut a proceselor politice, cunoscută ca reformismul terestian; 1781-1789 — etapa fosofismului, prin care reformismul austriac își realizează momentul de apogeu; 1790-1815 — etapa marcată de războaiele napoleoniene și de revoluția franceză; 1816-1847 — etapa premiezătoare revoluțiilor de la 1848, perioadă regimului lui Metternich). Urmărind emitenții, în corelație cu seriile cronologice ale actelor, autorii dau în lumină, de fapt, variabilele acestei activități, care s-a constituit, prin ea însăși, într-un reflex al politicii oficiale în fiecare din...

«Muzeul din suflet»

Urmare din pag. 1

cl, pentru că nu vroia să recunoască nîmănu ce anume se rușnase în el, irevocabil, în seara aceea... Și mult timp după aceea, cînd holăreala lui îi determinase pe toți oamenii satului să-și urmeze în „colectivă”, înțelegese noul mers al lumii, după discuțiile lungi, interminabile, plină spre ziua, cu „insul” pe care-l primise în gazdă...

Restul, zice, și precum vezi. Mi-am dat seama că omul acesta morocănos se schimbase — mi-a vorbit de data asta, cu „înțelegerea superioară” a rosturilor noi, se mîndrea chiar cu anii lui buni de „colectivă” — dar, în ciuda acestui schimbări, orgoiului lui rămăsese neatins, păstrat însă, undeva înăuntrul lui, pentru clipele lui de singurătate. Păstra vechile lui „podașe”, în sura din spatele casei, tot ceea ce constituie dovezi sigure ale „stării” lui în sat: erau urme, dotocove, bicliu, sîna, cărta, unora pe care le dăduse...

grijă acolo, în „muzeul lui de suflet”, numai că, faimosii lui cai lipseau. „Da, asta e muzeul meu de suflet”, mi-a zis, și ca și cînd mi-ar fi desătinat un mare secret, și ar fi săvîrșit în acest fel o greșală, întoarsese vorba despre mersul de azi al satului, despre „schimbarea la față” a realității în acesti ani scurși din acea primăvară de neuit.

Ceea ce însă nu mi-a spus — și nu putea să-mi spună — nea! A acum, după multă ani, am deslășit din privirile lui blinde, înțelețioare: era stăpîn pe „înțelegerea reală a situației”, și acest lucru nu era prea greu de observat. În afara „muzeului” prea puține mai păstrau aerul de odinioară, noua rînduială își pusese amprenta asupra gospodăriei lui așezate, „în pas cu lumea”. L-am lăsat acolo, în liniștea lui, și am înțeles că omul cel morocănos, odinioară, era mai liniștit și mai împăcat cu sine ca oricînd, puțin albit, însă la fel de energic și de autoritar.

grijă acolo, în „muzeul lui de suflet”, numai că, faimosii lui cai lipseau. „Da, asta e muzeul meu de suflet”, mi-a zis, și ca și cînd mi-ar fi desătinat un mare secret, și ar fi săvîrșit în acest fel o greșală, întoarsese vorba despre mersul de azi al satului, despre „schimbarea la față” a realității în acesti ani scurși din acea primăvară de neuit.

PARTIDUL COMUNIST ROMAN-60

CTITOR DE TARĂ, CTITOR DE CONSTANȚE

ITINERARIILE TINĂRULUI REPORTER

Primăvara, la porțile viitorului oraș

mai întâi o știre preluată din almanahul „Scintila”: numărul orașelor țării, va fi egal cu numărul zilelor anului an — 365. În această cifră-simbol, își va afla locul și Iliu, comună a județului Hunedoara, așezată pe malul drept al râului Mureș, „întoarsă într-o mare parte de șoseaua națională E 15. Vătră străveche, în care au crescut arbori și deopotrivă sămânța, peste care au căzut ploți, ninsori și stete, peste care s-a risipit multă vreme umbra trecutului, dar încă că răsar și soarele nou, firesc, de bine, emanând luminile și îndălmile timpului de azi.

Viața, viața e prezentă aici de mai bine de 700 de ani și va fi prezentă pentru totdeauna. Fiecare palmă de pământ spune multe, e o comoară pe care stăruie cel puțin un bob de rouă, fiecare palmă de pământ e un cîntec vesnic și viu, o nestăvilită poftă de viață. Istoria consemnează că în anul 1580 în castelul din curtea spitalului, s-a născut Gabriel Bethlen, ajuns principe al Transilvaniei, sprijinitor al cărturarilor și tipografilor, avînd meritul de a face demersuri la Poartă în intenția de a constitui sub domnia sa într-un singur regat, Tara Românească, Moldavia și Transilvania. Oamenii de aici nu și-au pierdut cumpătul, nu s-au lăsat pradă necazurilor, ci s-au făcut părtași la strădăniile trecutului, mulți jertfindu-și viața pentru cauza nobilă a independenței și a libertății.

Încerc să-mi reduc în față ceea sî cînd, cu ochii copilului de 12 ani, făcuse cunoștință prima oară cu Iliu. Pe atunci era reședință de raion și, sigur, se detașa prin câteva elemente de celelalte comune din jur; avea șosea, spital, brutărie, chiosc de difuzare a presei, anual se organizau 7-8 tiraturi. Ce mai, avea cite ceva din inventarul orașelor. Ce m-a atras mai mult a fost acea firmă scrisă mărunt „Librărie — cărți și jucării”. Am pășit sfios și timid peste pragul acelei librării ce semăna mai mult cu o boltă a negustorilor de pe vremuri. Librăria, un om mic de statură, care clipa nespuse de repede din ochi, mi-a zis: băiețo, ce-ai vrea să-ți dau? Poezii de Eminescu, am îngîmbat eu strecurându-mi privirea peste rafturile de cărți. Mi-a dat cartea cerută și-am simțit în mîini o răză de soare. Drumul spre casă a fost o juvă prin sufletul meu de copil, pînă undeva în pădurea Pristopolului, unde am citit prima oară „Luceafărul”. Nu știu să fi avut o mai mare bucurie și o emoție sufletească mai adîncă ca pînă atunci. Clitva ani la rînd, n-a fost o dată să vin la Iliu și să nu intru în acea librărie și la acel librar, care mi-a devenit un bun prieten al cărții. Cînd am devenit ceva mai mare, veneam aici cu treburi pe linie de U.T.M., iar prin 1960 pentru a-mi cere recomandarea de a intra în rândurile organizației de partid din satul meu, satul Böz. Ce să spun, aproape săpămînal, o zi, sau chiar două, eram la Iliu. Ce m-am gîndit atunci? Nu m-am gîndit că mai tîrziu voi deveni cetățean al acestei localități.

De aici, din clădirea primăriei, din biroul primarului, privesc spre albia râului Mureș. Așa parcă nici nu mișcă, parcă doarme sau visează.

Sculptură de Gabriela Manole Adoc

De cînd cu termocentrala de la Mintia, cu aprăgădă ce se vază încă fără rost, pe o distanță de citeva zeci de kilometri, Mureșul nu mai îngheață fie iarna ci de peroadă. Lingă mine, Teodor Vaslu, în picioare, murmură ceva „apă multă cîntă și-ntr-o vreme injurată”. Da, așa a fost în '90, atunci în mai, cu inundațiile. Era ziua de 16, ora 21, cînd vîntura a răbunjit cu putere, spărgînd digul, năvălind peste toată vatra comunei, peste citeva sute de hectare de teren cultivat cu griu, porumb, legume. Apă și nămol, nămol și apă au intrat în casele oamenilor, au năruit pereții, un metru, un metru și jumătate îndîlțime, au distrus bunurile. Orîndu-proveai, te izbea acea panoramă sinistrală, greu de închipuit și de crezut. Omul de lingă mine, adică primarul Teodor Vaslu, a fost părtaș și zi și noapte, părtaș cu nimeni altul.

— N-am dormit în două săptămîni mai mult de 48 de ore, nici n-am mîncat cîte cine ce, de băut nici așa. A fost greu, dar am primit ajutoare din toate părțile, oamenii comunei au

ost la îndălmie, s-au pus imediat pe treabă, nu era timp de bocit, chiar dacă mulți pierduseră apăsărea muncii multor ani. Pentru cel din stînga, în numai două luni, s-au construit două blocuri cu patruzeci de apartamente. Oamenii sînt făcuți să reziste, să reia totul de la început, chiar dacă aceste relații nu sînt deloc ușoare. Cînd apele s-au retras, au reînceput lucrările în grădini, s-au replantat cartofii, legumele. Numai griul n-a mai putut fi înlocuit. Nămolul îl acoperise cu o lăspede grea, ca un tăvălug. Teodor Vaslu este un om înalt, bine clădit și, vorba dînsului, „încă verde”, deși pînă la împlinirea vîrstei de 62 de ani îl mai despart doar citeva luni. Imi arată un scaun, un scaun obișnuit. „Asta era mai mult de treizeci de ani și încă mai rezistă. Dovadă că locul meu de muncă n-a fost prea mult în birou, ci mai mult în teren, între oameni, acolo unde se realizează sarcinile, unde se-nfăptuiesc hotărîrile”. De rosturile comunei, ca primar, răspunde de mai bine de 12 ani. Înainte a fost președinte de raion.

A venit aici prin 1947. Nu avea numai 4 clase, dar avea voință, ambiție de a face treabă bună, de a munci cu folos. De cite ori a vorbit în fața oamenilor, de cite ori i-a îndemnat la o treabă serioasă, la o faptă bună? Nu-si mai amintește cu exactitate. Dar e sigur că oamenii comunei l-au ascultat, l-au urmat și, împreună s-au bucurat de multe succese. În cel peste treizeci de ani de muncă, a avut bucurii dar și necazuri. Nici nu se putea altfel. Își amintește cum în iarna lui 1976 a pornit cu trăsura în satul Sîrb, putea merge și pe jos, dar ce și-a zis, „ajung mai repede”, dar n-a ajuns, sau a ajuns la spital cu fractură la un picior. Calul nărăcaș, s-a sprițiat și a răsturnat trăsura.

Dacă este multumit de realizările din comună? Cum să nu fie cînd acestea au fost recunoscute și sînt recunoscute peste timp înapoi. Cele mai noi obiective însumează peste 100 de milioane de lei investiții. Digul de apărare a localității și a terenurilor agricole de inundații valorează peste 30 de milioane, complexul de vaci de lapte și tineret bovin iar vreo 30 de milioane, moara de măcinat porumb, înaltă cit un bloc cu 10 etaje, vreo 40 de milioane. Apoi, motelul care este încă în construcție, citeva blocuri ce se vor construi. Blocurile construite înainte însumează mai mult de 200 de apartamente și sînt locuite în cele mai bune condiții, adîmca cum se locuiesc la oraș, în condiții mădă de muncitori, tehnicieni, intelectuali, de acei care își aduc și de zi aportul în viața comunei. Munca este crezul tuturor, ceva demn și propice. Nimeni nu dă înapoi, de la mic la mare, fiecare face citeva treaburi bune. Atunci cînd există și voință și pricepere, nu se poate să nu existe și rezultate. Au fost și dintre cele mai mari. Să ne amintim anul 1978, cînd Iliei i s-a decernat locul 1 pe țară pentru rezultatele bune obținute în îndeplinirea tuturor indicatorilor de plan și buna gospodărire și îndeplinirea localității. Dacă Teodor Vaslu a avut nemulțumiri sau dacă mai are? Sigur că a avut și încă mai are. Una dintre nemulțumirile sale este modul cum s-a lucrat pămîntul comunei, producțiile care n-au fost totdeauna pe măsura posibilităților. „Pămînt ca pila, de mureș, dar fără muncă chibzuită, făcînd la timp, nu te «servește» cum trebuie. Eu am lucrat de mic copil la pămînt, is copil de țărani, dar nu pe pămînt din așa de șes, ci pe cel de deal, pe coclauri”. Ne dăm seama că Teodor Vaslu știe și cunoaște munca pe pămînt, de fapt e tehnician agronom. Și dovada că iubeste agricultura este rolul ce l-a construit în curtea casei. Nu e primul, a mai avut și-n alți ani și a obținut rezultate bune. Să ne întoarcem iarși la satisfacții fiindcă primarul Teodor Vaslu a avut sau are mai multe satisfacții, decât neîmpliniri. Să pornim de la bucuria copiilor care i-au produs într-adevăr bucurii. Adică și-au făcut un rost în viață atunci cînd a trebuit, au familia lor, trăiesc pe apăsărea lor. Fata, Galenia, este profesoară de istorie la Liceul agroindustrial din comună, bătrîtul, Tudorel, este economist la Deta. Gînerule, profesor și director la Liceul agroindustrial, nora, economisită. Nepoții, marea lui bucurie.

Despre oamenii comunei, despre cei care l-au ajutat mai mult și mai mult, imi vorbește cu emoție și cu adîncă plăcere. Niciodată nu-i uita, totdeauna le amintește numele: Draoamir Cojan, Traian Crisan, Iosif Valcu, Petru Puia. Majoritatea intelectualilor comunei sînt oameni de-ai locului. N-au lipsit de aici numai în timpul studiilor și, poate, în concedii. Toți iubesc frumosul și lucrul bine făcut, tuturore le arde inima pentru locul acesta unde trăiesc și muncesc. „Să vorbim și despre alte împliniri ale comunei, sau ale viitorului oraș, dacă vreți”. Imi propune omul aflat aici de veghe de peste treizeci de ani. Sigur că da. Librăria, de exemplu, cu citeva mii de volume, ce poartă numele marelui poet Eminescu, se află într-o clădire nouă, la parter, așa cum se obișnuiesc la oraș. Policlinica, supermagazinul, întreprinderea S.M.A., complexul industriei mici, cinematograful cu două sau trei reprezentanți pe zi, sute și sute de case noi. Apoi, clădirea Liceului agroindustrial, sala de sport, terenuri de tenis de cîmp. E clar, din toate punctele de vedere, Iliu poartă însemnele unui oraș. Nu peste multă vreme va veni și așteptarea. Între vorbă și faptă există egalitate.

Și nu va fi nici o mirare, nimeni nu va spune, extraordinar, „Ha! a devenit oraș”. Explicată e și simplă, lumea, oamenii de aici, au trudit pentru a trăi și a munci pe mai departe sub emblema: orașul Iliu. Revenind la anotimpul pe care-l parcurgem de citeva luni, vedem că se macină tot mai mult, primăvara cu gînușaur verde își face tot mai mult loc. Au apărut ghiocelii, am trecut de mărșor și miroase a griu, a iarbă crudă. Aburul pămîntului, abur tîneresc și viu, ne polește buzele, ne umple pieptul de putere și speranță. Aici, la porțile viitorului oraș, se înalță primăvara, un destin cu chip uriaș. Primăvara anului 60, este primăvara aniversării creării partidului nostru comunist. Columnă înaltă ce ne-a călăuzit pași pe drumul cel bun, pe drumul de aur al timpului.

Miron Țic

horvath dezideriu

ETERNA FLACĂRĂ A LUMINII

Partidul

I.

Coloana veșnicei lumini
Ai fost Tu, Partid al nemuririi,
Și-un gînd curat, ce roua primăverii,
Și dorul din piepturile noastre
Ce au răsărit în zorii dimineții
Să se-ntrupească prin noi,
Înălțînd pe culmea socialită
Pămîntul României — vata de izbîndă, —
Glorificînd prin zborul ce s-avîntă
Era, ruptă din soare,
Adunată din visuri ce viața ne-o încîntă;
Prin noi azi, toată România cîntă:
Cîntul brațelor,
Cîntul holderilor de aur,
Cîntul ciocirii
Care a străbătut pămîntul,
Piergînd Luceferi, dăltînd tezaur
Bogățiile noastre,
Dăruindu-i chipul cald, cules din zori,
Să urce, din victorii în victorii,
Spre comunism în zbor.
Eternă și-e făclia
Căldușă demnă;
Partid al conștiinței —
Furor luminos,
— Intruștopirea noastră,
Brutal nostru drept
Și dorul acela traic
Ce-a răsărit din piept,
Din vremuri numai ieri apuse;
Cu rădăcini în veacuri,
Să așezi acum, în timp,
Ziduri peste ziduri —
Cetății noastre nimb.

II.

La 8 mai '21, Congresul a decis
Să înalțe-n luptă, ca un tot unit,
Forțele lumii — singura voință, —
Căldura comunistă, altă de cristalin,
Într-un singur glas al comuniștilor români
În marele Partid.
A ridicat drapelul tricolor și roșu
Spre acel August douăzeci și trei
Ce ne-a adunat pașii spre cerul nostru liber,
Cerul de aur, ca talazurile Mării,
Spre viața luminată de minunate zări,
Descălușînd, pe drumul luminos și drept,
Din lanțul asuprii toată conștiința țării.

III.

Trecut-ai prin furtuni, izbeliști —
Pe care istoria noastră le-a consemnat
La Lupeni, la Grivița, Doftana, Iași, Jiu, —
Prin luptele de clasă din vremurile grele,
Cu fruntea ridicată, cu trupul zvelt și viu,
Înfruntînd hidosul chip al sorșii,
Iar la 1 mai '39 ai oferit un petec de lumină
În locul vesniciei morții,
Avînd, atunci în frunte pe marelă tău Fi
Și alături de dînsul tovarășii de viață
Cu fața diră, dar cu zimbeții senini,
Ei a fost eroul, El este și azi;
El, ce-i un singur trup cu Tara...

Fiul Țării

IV.

Viața Lui este un permanent îndemn ce adună
Frumușeți și lauri într-o singură cunună,
Căldura din privirea-l este căldura noastră;
Îngemănate gînduri, înfăcărare îndemnuri, —
Din suferințele noastre, El este suflet românesc.
Cutezanța din inima Lui pulsează
Adîncă-i chemare în inimile noastre.

Să împlinim în viață rodnicul îndemn,
Dînd patriei noi puteri, noi sensuri,
Vibreză-nalt lumina purpurie din privirea Lui,
Din zilele arzînd și din nopți de veghe,
Ce intruchipează prezentul gîndului-tezaur.

Cîntînd eroul, noi cîntîm o Țară
În cînt, în apăsărea, în iubire
Îndemnul Lui, și de primăvară
Ni-i căldușă, far și moștenire!

Birușta vieții

V.

Îndestulăm pămîntul, brațele în trudă
Și iubirea de pămînt — adîncă fericire; —
Purtăm în noi însemnele de vază —
Marea contopire
În voință, crez și în dăruire,
Cu toții, de orice neam am fi,
Să cucerim în voie marea birușă
Pentru noi și pentru noile generații,
Ce-i, ce adunăm la un loc înaltele vibrații
Din inimile noastre,
Să dăltim drumul vieții drept spre soare
Pe acest pămînt, pe scumpa noastră glie,
Pe minunatul pîi: Dulcea Românie.

VI.

Izvorul de lumină din documente stă acum deschis:
Congresul IX o nouă eră a deschis
Apoi cel X, și XI sau cel XII
Orientării noi au mai schițat;
Să plămîdim, să împlinim un vis,
Să ridicăm făclia pe o nouă treaptă,
Să luminăm o cale, pășînd în simetrie
Cu toții, pentru izbîndă a calității și
eficienței muncii

În noul cincinal și în cele viitoare!

VII.

El, Partidul este Izvorul nescăpat;
Din învătura lui sorbim azi cu nesăț
Apa vie a vieții.
El este simbolul și toată puterea noastră,
Furul și Mindria.
E tot ce avem mai bun și mai scump pe lume;
Partidul, Ceaușescu, România!

DEMNITATEA TONULUI

Urmare din pag. 1

stetele problematice, / cînd puțin mă interesează
ce ne pregătesc Cel Mare / de peste Ocean sau de
prin alte părți, / cînd nici nu pot să dorm,
nici să rămîn treaz, / atunci / se apropie
de mine, / cu pași largi și dezgustători, / femeia cu
trupul de scopie blazată, / se apropie Lelea, /
marea Lele, / Lelea Lehamite, / Eu, / de loc
dumănoasă, / imi trage o palmă peste
buzele scrumite, / imi infundă capul în varza putredă
a pernei / și-mi șuieră plictită printre dinții
ce-i ating urechile: / — Ai murit destul. Acum
trece Dînelo... / Și mă trezesc a doua zi / în
brațele ciătătoare / ale Vieții... (Noaptea).

Versurile lui Jbeleanu, care închid firește
în ele un protest, denăscă violența protestatară,
violenta de dragul violenței și reerezintă
cu mult mai mult decît răbunirea umorală,
practicată adesea astăzi. E vorba de o sfinț
minie, / de o furie sacră, întreprinsă în
numele identității cărții cu lectia vieții,
în numele emblematice convingeri că „nu
pot să nu flu”. Nu un protest, așadar,
reșeiș dintr-o umilnă comprimată, ci o
superioritate dizolvantă care absoarbe
pînă la dispariție răul, nedîndu-i nici o
sansă, care îl noagă în clipa chiar cînd
poemul a luat ființă, depărtîndu-se
cu amelioarea vitează de motivele
întime sau sociale care l-au generat.
Momentul roșirii este alt de important
la Jbeleanu, incit totul devine clar,
neînchipuit de distinct, purtat
nemijlocit spre o noblete expresivă și o
scurantă de sine ce înlătură etapele
confruntărilor anterioare, sterge
rugină dublilor lăsînd numai
metalul pur al convingerii că astfel nu
se poate: „Ca și cum ai trăi / trebuie să
faci totul, / chiar dacă pari că ești
mort. / Să creșă că încă mai lupți
/ Întinde-ți, să-i șoerii, lung
botul / și umflă-ți obrazii
tăi supti, / și nu în cavou /
te-ninde gemind, / ci sub cort”
(Aehile bătrîn).

Demnitatea tonului, rezultată dintr-un
mod special de a articula cuvintele,
cuvintele simple, aparent la îndemîna
tuturor, este, pe rînd, la Jbeleanu,
dădătoare de viață și mortală,
ucigătoare ca o banchiză polară.
Descoperim astfel în Arma secretă
un Jbeleanu care exaltă, așa cum
a dovedit-o și pînă acum, „efemera
viață eternă” a lucrurilor simple,
un poet de neîstovite efuziuni,
al tandreței, al dragostei, al înfrățirii
și prieteniei, regăsîndu-se „în toate,
la nesfîrșit”, un poet capabil de
milă și compasiune, cu sfîșietoare
aducerii aminte, un autor care știe
și reușește ca putini alții să insufletească
absența și să facă elocventă
singurătatea. Registrul „stîlurilor”
landse, la fel de urătoare pentru
intelectualitatea omului ca și cele
vehemente, dure e mai boșat ca
niciodată: „Vaca are ochi atît
de blînzi / și mă înțelege mai
bine / decît voi, frați ai mei, de
mine. / Pentru că voi nu m-ai
mai vrea / și m-ai roni deoarte
/ mult mai aproape de moarte /
decît vaca, preletna mea, / / care

EUGEN JBELEANU LA 70 DE ANI

spre mine privesc / cu ochi înțeleghători / de
mărgărite și nouri usori / cu gîndul la abatorul
ce ni se pregătește / și ei și mie deopotrivă / de
nevăzută forță nemilostivă. // Si fruntea sa e
de zăpadă blîndă / și nu poartă ochelari / și
templa ei este de lună și mă păzește / și nu stă
la pîndă” (Sora mea).

Tăgăda, minia, sfîdărea sînt. În schimb
strîns într-un pumn înخورabil la Eugén Jbeleanu,
cu o adresă altă de precisă că nimic nu le poate
ține piept. Este greu de explicat cum versuri
atît de limpezi, bătute pînă la efegie, dar și
versuri cu imaginație deszăzăzuită, într-un
crescend nervos, plin de orgolii, izbutesc să devină
ale noastre, să ne includă, categoric, să ne dea
sentimentul că n-am putea să ne exprimăm
altfel decît într-acest chip. O azeziune mai
profundă, avîndu-și rădăcini ramificate în
ființa noastră intimă, sensibilă și vulnerabilă la
arogașă nedropății, fac din asemenea poeme
ade-

vărate scurt-circuite de conștiință, de luciditate
socială: „Să dea Cel Mare să nu vă pierdeți
speranța / cînd ești mic și pier / punțile și
podurile subrezite / și cînd nici nu mai au
nevoite de acestea / pentru că nu mai au de
nici unele. / Să dea Cel Mare să se transforme
el însuși / și să poată suferi de masele / și să
aibă de toate / și chiar de-ar rîvni corul
lunii, / să nu-l poată minca, / să nu-l poată
ciuguli, / să-si dele seama că-l refuză / masele
cu zăuri prin care luna / se hlicește și
ride galben / / ha-ha, ha-ha! / Și fiecare
ha al lunii / să-l străfulgere cu o durere /
pe care nimeni n-o poate vindeca. / Si să
vă deie Cel Mare / tot ceea ce nouă ne dă,
/ fără să-l cerem: / o Durere nouă,
care să vă trezească / și care să vă poată
alătura nouă” (Durere de dinți).

În spațiul poemelor lui Jbeleanu totul este
decisiv, totul antrenează un acum ori
niciodată. Fără să se împlieze asupra
lirismului, prin

florin costinescu

TREI INVOCĂȚII CĂTRE PRIMĂVARĂ

Aprilie

O pierdere în anotimp și-o regășire în crinul verde, de iubire, cine îți știe iarăși pătmească sub steaua lui dumnezeiască,

Uman e verde-le-n prigoană cu cât se-aseamă c-o rană, lăsați-l cum natura îl păstrează chiar dacă, neșpus, mai singurează...

Cei ce rămin...

Visare, tu pămînt de flori, vindut pe stradă primăvara,

nikolaus berwanger

mica mea fericire

s-a dezlănțuit un uragan furibund eu însă străbat cîntînd în zori valea bunei speranțe

talazuri enorme mușcă din coasta vieții mele eu însă stau fără frică pe punte și aștept răsăritul soarelui

desigur voi sîntîc ca un infansit hienă hrăpărețe de acumă două tricolore drumului meu

nu mă doborîm nimeni și nimic unul că mine trebuie să simt în ceață sabia lui damocle rece ca gheața

numai așa găsesc mica mea fericire descifrez poate jocul de-a-v-ați-ascunselea al evului nostru modern

amestecăm

amestecăm licori tari reci și dulci și ne delectăm cu plăceri exotice amestecăm gânduri conformiste și eretice și fimem predici cu limbă de șarpe amestecăm lumini și umbre

ne bucuri parcă și ne dori, cînd ne incredințezi povara...

O ducem iarăși pînă mîine și încă pînă mai apoi, te-nțori în floare și în piine ce ne rămin sintem doar noi...

Ca să te port...

Ascunde-ți chipul de ivirea ierbil te caută cu selea cerbil și de te-or găsi te-or bea cu sfîclune, ca pe-o lumină, ori ca pe-o minune...

Spre mine doar întoarce-ți trupul tinăr ca să te port ca pe un miel pe umăr, tu primăvară, pururi răzvrătită în libertatea ta dezlănțuită...

și visăm noi surse de energie amestecăm trecutul mioritic cu prezentul agitat și așteptăm nașterea unor zori necunoscuți amestecăm cunoștințe amestecăm și contradicții periculoase și credem în redescoperirea americilor amestecăm politica cu morala și sintem complet surprinși că ipocrizia ne alungă pe tărîmul iluziilor pierdute amestecăm vina cu nevinovăția și trimbițăm că sintem vinovați fără vină

sub cerul liber

o luntre de un alb imaculat plutește sub flamura neagră prin noaptea de zgură pe o mare de mil

un marinar miop și fără barbă fredonează cunoscutul cîntec despre camaradul cel bun blestemîndu-și mîreasa necredincioasă

de pe portulivul șyz răsună un ris diabolic și în clubul submarinului atomic fețele rinjesc la un porno

oamenii strănută strănut

oamenii strănută strănut așa cum mama răsădește florile primăvara

un fluviu involburat e transformat într-o apă lîină care ne dă curentul cel scump

omul se-nvîrte în jurul pămîntului și inghite praful de lună

inlocuim inimi oboșite care ticăie acum ritmic ca pendula bunicil

căluțul și vițeaua se nasc din însămînțări artificiale

chiar și primul copil crescut în retortă se smiorcăie de mult

doar fericirea și iubirea încă nu și-se livrează la comandă acasă

asta mă neliniștește chiar dacă unii susțin că le știim pe toate în evul nostru programat

În românește de Anton Palfi

ITINERARIILE TINĂRULUI REPORTER

TREI IPOSTAZE CĂLĂRĂȘENE

marin lupșanu

LA TEMELIA PÎNII

Că locuitor al cîmpiei Bărăganului două lucruri mi-au reținut atenția în ultimii ani: întâi, azele primăvara, iar mai tîrziu de iarnă (fișura de stil nu mi aparține) întoarcerea tîrîrilor tineri din orase. Primii care se lasă de gît cu vicisitudinile naturii sint electromecanici. Adică oamenii care lucrează în maștralele irizantilor, veșhid bună funcționare a stațiilor de pompare. Cu unele clasice șanș rîzice, santurii de scurgere acumulind apă în canale de desecare „înînd-o bine în frîu” ca pe-un cal năvălă, durînd-o în Mostiștea și de aici să vulască sinuor-n Dunăre pînă la Marea cea Mare. Arborele genealogic al electromecanicienilor este pur teluric. Pînă la înființarea rețelei de irigație — pătenienii vîlal în cîmpia eternă — ei au lucrat în case. Tot seamănă între ei: au cizme, călucii și mînușec cu oricîpele unele. Numal două nume se deosebesc. Tîrîri fără odihnă, Ca-notdeaua. Fată de acești oameni nu pot nutri decît sentimente înălțătoare oricînd îl vezi. Mi-a rămas întipărită în minte imaginea șanș a stațiilor de pompare, vara. Intr-o imensitate de lanuri așezate cîșute împrejmuite cu brazde de ceață. Casele lor în cîmp. Spiritul lor gospodăresc. Cășute cu garduri înmiresmate de flori. Fiindcă tîrîrii au simțul frumosului înnăscut. I-am văzut în aceste zile și mi-au rămas mai gospodări și mai frumoși cu oricînd. Fie că salvează grîul semănat, fie că redau cîmpul semănatului, munca lor stă la temelia pînii vîltoare. Și din hainele lor ude se ridică aburi fierbinți ca dintr-o pline caldă.

După ce-si zvîntă fata c-un stergar de vînt bun, cîmpia e tîbărită de tractoare vîslind unul

în urma celuiialt după știinta păsărilor migra-toare. Ei, tractoristii, sint, în mare parte, tineri chiar foarte tineri. Virsila lor pendulează între a țure și a cobori de la oaste. Ori că nu s-au rupt de părinți, ori că nu s-au acomodat cu orăst unde au deoprin prima meserie, acum își întemelază familia în locurile natale. Și fiindcă sint atit de tineri au acea oarticularitate specifică fecărei generații. În sat se numeau: Gheorghie, Marin, Vasile, Nicolae. În cei doi-trei ani de profesională la oras deveniseră: Gid, Marian, Sinei, Niky. Intorsi în matcă se strică iarăși: Gheorghidă, Marine, Neculai! Mai mult decît atit, si-au boteza tractoarele pe care lucrează: Robu, Corbu. Tîrîaru două numele calilor care le-au luminat copilăria. Atit de mare a fost starea de euforie a unuia dintre ei incît, peste noapte, si-a vopsit tractorul cu pensula stîrind haval coleoilor si, de bună seamă, îndianarea sefului de brigadă. Sint zgomotosi, poartă sube si-ti pot oferî oricînd o țesătură dintr-un pachet „Caroati” ornal cu amarente de motorină. În brazda nu se ațină unul pe altul cum nu se ațină Soarele cu Luna. Dacă șentimplă să se defecteze motorul cuiva atunci se stringe cuțur pe tractorul cu pricina precum cărușalii punînd umărul la căruța cu stea, împroșmolit.

Ei! dar asta nu-ti nimic. Pe aici, pe la noi în Bărăganul Călarășului, vin în campanii tractoristii din zonele de deal. „Tincii” de care v-am vorbit pînă acum începează reșede oțienții cu nou veniții. Le arată împotreturimile, le dă cite-un lucru banal dar atit de necesar într-o campanie agricolă: De oitdă un brieșat sau un ac uat. Si, șore a face pe „croșavii”, dîmneata, se scoală primii si-si lustruleșe motoarele de zici că vor să le curețe vopseaua. Anoi, subții, începe să-l descoasă cu privire la meserie, la oțienii merelor și țigul fetelor de pe undă sint. Pe

ion burnar

Extemporal cu Herodot

Dincolo de Istru există un popor care nu discută cu nemurirea decît prin sulțele grîului și știe toate limbile pămîntului care au la bază limbile albilnelor oamenilor urcî și coboară pe scara istoriei decît istoria șanș hembaurului lui propriu orice altă scriere aici e vanitate de spulberat a norilor; asta în prima parte în cea de-a doua lășăm creioanele la o parte și ascultăm în continuarea Luceafărul.

Jurnal de campanie III

Azi se-mplinesc zece mîni de la o conferință de pace și cineci de la ultimul război. Tatăl meu tocmai aruncă ziarul de parcă-ar fi primit o bombă prin poștă mama jeliu e găină pierdută în vreme ce eu ridic ziarul de jos din america pînă-n orientul mi-lociu și caut ziva de naștere a lui Mihail Eminescu.

O zi din viața la țară

Un tîrîri își pune-o antenă pe casă alt tîrîri stă în gara de noid la un vin un tîrîri se face de risul satului alt tîrîri vorbește limba latină fără profesor un tîrîri e savant pălărier sau țărîri altul se uită toată ziva la coasă și ruginește cu sa de rușine un tîrîri,adică eu scriu versuri despre alt tîrîri care trage tăcut cu ultima lui apă lî peste el și mă lasă singur deodată.

Reclamă pentru fluturi

Fă-ți inimă curaj pentru o nouă zi nu oricîi i-e dat o coroană de spini și nici să sufere pentru cită frumusețe-l înconșoară bate pămîntul din nou cum l-ai bătut de-atîtea ori cu biciul singelui poate n-o să-ți mai fure precizia pentru vreo inimă cu efect întîrziat vezi-ți de tine de fiul tîu de familia ta de toată casa asta cît un cosmos p-egătește-te inimă căci iată vin zorii și tu ai uitat să le spu măcar bună dimineața.

teatru t

Invitației de a spune totul „cu cludă cu palmă, cu căldură, cu nemulțumire, cu speranță” nelăsînd lasitatea să prolifereze, chiar dacă e știut că noul nu răzbate ușor, chiar dacă există riscul răsălmăcării sau al suspiciunii, meriță să i se dea curs cînd, respectiv drama lui Samuil Musă, din altă perspectivă. Dar o optică nouă nu modifică automat realitatea, fie ea veche sau actuală. Pentru aceeași culpă — cîștea — pe rînd acuzat și reabilitat, denigrat și promovat, personajul, consecvent, atrage atenția că există riscul să se eludeze „mentalitatea / după care ceea ce e în definitiv / și la urma urmel contează / ajunge să nu mai intereseze pe nimeni”.

Pe față și deschis

tru a împiedica așa-zisul micșit. Cum prima parte evocă momente depășite de istoria revoluției noastre, cum problematica piesei interloare a rămas în urmă față de viață, se joacă și în pauză — se are etapă — se aduc faptele la zi, se reconsideră trama cîștei, respectiv drama lui Samuil Musă, din altă perspectivă. Dar o optică nouă nu modifică automat realitatea, fie ea veche sau actuală. Pentru aceeași culpă — cîștea — pe rînd acuzat și reabilitat, denigrat și promovat, personajul, consecvent, atrage atenția că există riscul să se eludeze „mentalitatea / după care ceea ce e în definitiv / și la urma urmel contează / ajunge să nu mai intereseze pe nimeni”.

Irina Coroiu

Bucuria jocului

Mărturisesc că nu imi e cunoscută opera belgianului Jos Vandelo, dramaturg, se pare, de renume în țara sa. Ca și Teatrul dramatic „Bacovia” din Bacău mă află, asadar, în fata unei premiere inedite prin textul „De ce dormi, iubito?”. Ce se poate spune la acest singular contact ar ține mai mult de formula dramaturgică, ea deloc în premieră, căci observăm repede un anume tipic cu care ne-au obișnuit în ultimele decenii alt teatrul occidental, dar mai ales cel american. Înspingurarea îl preocupă și pe Vandelo, acuzînd societatea în care activitatea este brutal retezată, un mecanism nefast acționînd asupra indivizilor. În cazul de față obiectul de studiu îl reprezintă cubul surprins în ipostaze de înstrăinare. Ea și El (nu detinem numele lor) își omorî un week-end într-o piticesă înzestrată, in-vremă, într-o imposibilitate de comunicare ca și cum totul ar fi fost spus și cu desăvîrșire, apoi, uitat.

Ermiel Rădulescu

televiziune tv

Răsplată

De cite ori aud înregistrări din Fonoteca de aur il aștept pe Sadoveanu. Nu ascult niciodată ce spune. Am sentimentul că se difuzează o simfonie a limbii române. Rostirea lui depășeste patosul și farmeul unei declamații de mare actor, cuvintele sale au forșet de pătură și clipocit de apă, răscolite de vînt și uruit de pietre. Dulceata sinetelor moldovenesti, căldura și timbrul voii dau fiecărei silabe înălțime clipelor de sîrbătoare. Si, de multe ori, așezat în fata micului ecran, simt cum mă cuprînde un dor nemăritînd după felul de a citi al marelui prozator. Intrebările stas ale reporterilor tonului de ciocan pneumatic, lișoa de culoare și formulările de genul Marius Chicos Rostogan (nu-l așa că mărim și rotund?) mă fac să izbucnesc în rîș și să nu mai aștept răspunsul. Va mai aștepta aminte ce întrebări se puneau oamenilor la radio și la televiziune și mai ales în ziarere de acum 20 de ani? Si bietii oameni se chinuau să răspundă pe același ton și cu același cuvinte. Dacă nu puteau erau prețătînd din timp. Li se dădea să inverte textul pe dinafară sau, în cazul ziarului, li se puneau în gură cuvinte pe care nu le spusese niciodată. Cu timpul oamenii s-au mai învățat cu limbajul presei, au memorat formule care conțin reporterilor, au ajuns chiar la o oricare dexteritate în combinarea panourilor lingvistice și acum, reporter fiind, indiferent unde, la radio, la televiziune sau la un ziar, te trezești că nu mai poți purta un dialog firesc, că subiectul anchetei știe ce se poate spune și-ti oferă limbajul cu care tu șt

Cornel Nistorescu

BLAJUL - UN ORAȘ REPUS IN DREPTURI

alexandru brad

Trec azi Carpații, spre acel teritoriu e suflet românesc care este Blajul, cu lumina caldă în priviri, de care mi-o trimite din lumea lui întregul meu neam, de-acum mai mult în pământ decât sușoară. Ca și alți fii ai locului sunt cu deosebită atracția de mărșet a vestitii Cîmpei a Libertății pentru că se mai simte și-acum plătind peste valea Tirnavelor emolia acelor clipe unice care au făcut să bată mai repede inimile tuturor românilor în anul revoluționar 1848. Ne cheamă și ne adună pe toți, deopotrivă, locurile cu adînci semnificații istorice, amintirile anilor de lăcrime și de privațiuni dar și gîndul curat că de fiecare dată cînd ne întorcăm aici răsim, cu siguranță, ceva nou, schimbat în bine în viața orășului de la confluența celor două Tirnave.

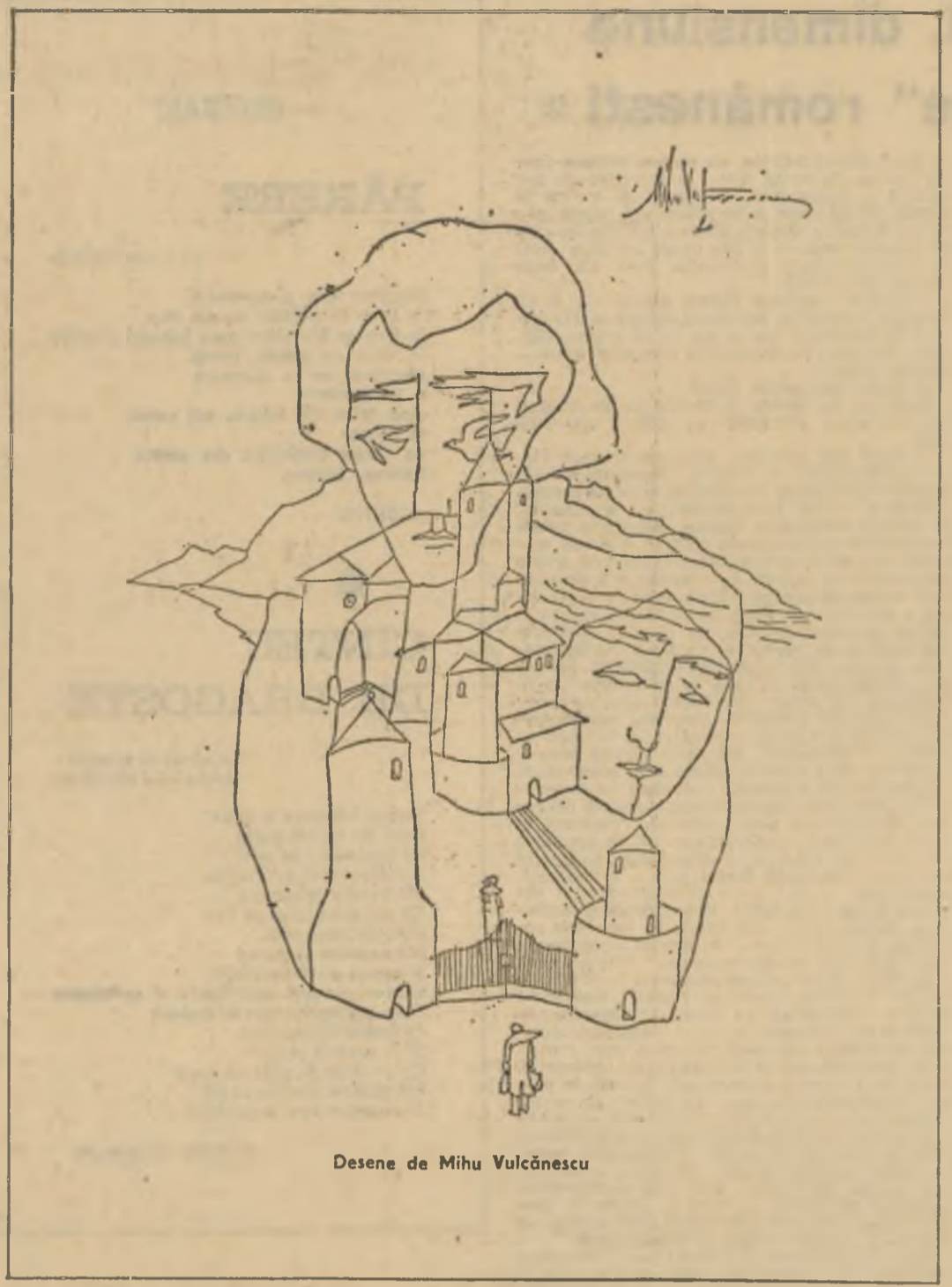
Blajul, socotit pentru spiritul său, de către Eminescu, o „Mică Romă”, Blajul desine care lăzra sunea că e „locul sfînt unde au scris cu singele inimii lor și au învîțat și pe alții cu toată căldura credinței ce stătea într-insii acei antemergerători ai culturii naționale românești”, este astăzi unul dintre acele multe și ferice locuri din Ardeal, care sub zodia transformătoare a socialismului, își vede împlinite idealurile pentru care a luptat, secole la rînd un popor întreg. Sint idealuri pe care le-au înfăptuit oamenii la începutul secolului douăzeci, care se împlinesc continuu, prin noi și durabile opere materiale și spirituale pe care le făuresc oamenii acestor locuri, în aceste ani.

Cînd am auzit prima dată de Blaj cred că trebuie să fi fost într-o toamnă tirzie, adică după ce nu se mai putea umbra desculț. Să tot fie de-atunci 59 sau chiar 40 de ani. Era, în mod sigur, într-o zi, că numai joi era țirg săptămînal în Blaj, și fără nici o discuție, sore seară — că tata nu se întorcea niciodată acasă mai devreme de oină, ceea ce în limbajul locului este echivalentul a cel mult o oră-două înainte de apusul soarelui. De ce cred eu că era într-o toamnă tirzie? Pentru că, parcă-și văd și-acum, fratele Lăzăr, de cum trăsese de amînzare se așezase pe pridvorul casei de unde nu l-au mai putut cliți nimeni pînă n-a văzut el carul nostru urcînd pe ulita poșii. Dar pînă atunci, fie ta să-mi faci mie în ciudă, dar ca să-și dea lui curaj, de cite ori mă așezam de el așea grîbă să bată din umăr și să zică în ciudă: „Na, că vine tata din Blaj și mi-aduce papuci, și tie nu-ti aduce nimic”. Nu știu dacă tata l-a adus atunci fratelui încetări și dacă, într-adevăr, mie nu mi-a adus nimic. Și tu numai că și eu m-am așezat într-o vreme pe același loc, că de cele mai multe ori așteptările mele și ale noastre erau răspicte cu o bomboană, cel mult două. Ba, uneori nici ai uită. „Tată, ce ne-ai adus?” — întrebam, bucurîndu-ne dacă în locul lui o vedeam pe mama sau pe bunica — cînd venea dintr-unde, ele îl însoțeau — blînd în mîna în trăistă după stîncuștii de bomboane, după o bucată de turtă dulce ori de limbaș. Altfel se întîmpla să-l auzim că ne spune, cu o vădită părere de rău în glas, că tocmai cînd vroia dumnealui să cumpere „bobanțe” s-a întîmplat că omul cu trăboanța fiind prea aproape de malul Tirnavelor a căzut în apă și s-a înecat. Uneori schimba locul dramei, la Cheredou, locul din partea de nord a orașului, și dacă era iarna sunea că s-a rupt zăheta cu el și că deaceia l-au mai căutat oamenii că nu l-au mai găsit. Ce tristei eram noi atunci! Nu știu dacă pentru dispariția aceluși om sau pentru că odată cu el vedeam dispărută orice posibilitate ca mîcar în viitor să mai primim bomboane.

Dar de ce această evocare, cînd din partea locului fiind, ar fi fost normal, cum s-a întîmplat cu mai mult copii de tîrani din împelurimile orașului de la confluența celor două Tirnave, să-mi amintesc de scolia lui, de tentația pe care, ca și simțit-o pentru acele adevărate „fîntîni ale darurilor”, de încercările mele sau ale părintților mei de a mă da, chiar și la o meserie, dar la scolia de aici. N-am avut parte de așa ceva și singura mea așinare cu lumea scoliilor blițene s-a produs în 1947, toamna. M-am dus, împreună cu un văr, Solomon Vlad, fără să ne trimită nimeni, cu o trăistă de prune bistrice la frațele meu mai mare, la internatul liceului „Sfîntul Vasile”. Dînd de el tocmai cînd țesea pe usa bibliotecii, să mearcă la masa de amiază, ne-am trezit amîndoi introdusi cu forța într-o mare încăpere, plină cu cărți, așezate în rafturi de nu

ajungeai la unele nici cu scara. Asta n-ar fi fost nimic, ne-am minunat noi cit ne-am minunat de ceea ce vedeam pentru prima dată, dar de speriat nu ne-am speriat cînd mi țirziu, cînd vroind să iesim afară, să ne scuturăm „cănăcele” ne-am dat seama că simțeam închișii. Am zgîlțit usa, am încercat geamurile dar de leșit tot n-am leșit decît la venirea fratelui. Acesta n-a sosit singur, avea după el citiva colegi, de-acum oameni în toată firea, cărora vroia să ne arate pe noi ca pe doi fuziți de-acasă ce eram. Stăteam de-acum liniștiți, rezolvasesm „marea problemă” ascuțind o vază de flori, de fapt o oală mai mare din dîmănt în cel mai îndepărtat colț al sălii, după niste rafturi. Golssem și brule pe niste zăre de pe masa lungă din dreptul ușii iar trăista o burdușeam bine cu citeva zeci de stegulețe tricolore din hîrtie, pe care le luasem, gata legate în suluri, de prin zona în care acusessem oala. Am fi scăpat cu fata curată dacă în timo ce vîlțeanii mincrau prune, spunînd vrute și nevrute, un lungan, un desirat traicista nu ne-ar fi luat la întrebări, arătînd spre trusele pe care vărul meu se străduia să o ascundă la spate: „Trune ai adus, dar de dus înșol pe duceți?” De această întrebare n-am avut cum scăpa, așa că pînă la urmă am scos stegulețele și le-am pus pe masă. Frațele meu cam roșise, parcă chiar încercase să ne scuze într-un fel, dar n-am mai stat noi să ascultăm morala că ne-am fi putut alege foarte bine, pînă la urmă, și cu o chealăneală zdrăvăună. Am zbughit-o pe usa dată de perete și după ce-am leșit în stradă ne-a mai venit inima la loc. Am uitat repede pătania holbindu-ne prin galantarele încărcate de mărțuri și cu fel de fel de ucării, înșindu-ne buzele și înghindînd în sece la vederea cometeilor cu înghetată multicoloră pe care le oferea celor ce-l duneau banii pe lada lui mare, pe două roți, un bătrîn roscovan. Surprinzîndu-ne oritii la doi-trei pași de el m-a apostrofat pe mine mai puțin spunîndu-mi să închiș gura că vine musca. Chiar așa mi-a zis: „Închiș, măi gura că poate să vină o muscă și ce-o să te fac!” După care l-a luat în primire pe vărul meu: „Și tu, măi pămintule, de ce dracu? te mai cauți prin buzunare, că tot n-o să găsești nimic?”. Am dat să plecăm și el ne-a strigat din urmă: „La veniți voi încoașe, că eu parcă v-aș cunoaștea. Tu, măi, nu-l așa că ești ai lui Traianul lui Surei din Pănade, dar să spui drept? — mi-a spus în timp ce umplea cu o mare îndeminare conetele și le oferea celor așezati cuminți la rînd. „Da, domnule”, „Și el ai cui e?” „Eu ia a lui Marea lui Artimion, care s-a dus la Marea lui Artimion”. „Gata-gata că-i destul — îl întrerupse roscovanul — că tot n-o cunoșc. Dar pe Traian îl știu. Așa că luati voi de-aici cite o înghetată și vedeti-vă de drum, că v-a apuca seara. Și tu, măi, să-l spuți lui Traian să mă caute iot în țirul de bucate că avem de vorbit oarecva. Tii minte!” „Da, domnule”, și multum dumea noastră. „Nu mi aduc aminte să-l fi spus tatii ceva și nici dumnealui să fi amintit cumva, chiar mai țirziu, de acel drum al meu și-al vărului Solomon la Blaj. Mi-aduc aminte însă că prin februarie următor, cred, am fost iar la Blaj, eu tata Lăzăr, adică bunicul dinșpre tată, cu carul, să-l aduceam acasă pe frațele meu, liceanul, care, din cauza unei arinderi de plămîni, era gata-gata să dea ortul poșii. Noroc că auzise penicilina, pe sub mîna, ce-i drept, că altfel cel mai mare dîntre frui n-ar mai fi apucat să mă cîrsoască, cu brîcîntarul lui înșit, în chiar aceea țară, pentru că-i crăcănașen penita de la tocul re-erov. Vîndute tata doi dragi de luncani de-abia învătăi la lug, făcuse ce făcuse cu oamenii pe care li știa și li știa, cu doctorul Fridman și cu alții, și-și scăpă feciorul de moarte.

De ce drumurile mele la Blaj au fost atât de rare, atît de puține, în cele din urmă? Mă întreb și-mi răspund tot eu. Pentru că pe vremea cînd se putea merge la Blaj, așa cum am fost eu cu traista cu prune, eram copil mic, nu știam altceva despre Blaj decît că are mazășine multe, biserică frumoasă și mulți vizitatori de înghetată. Și că orășul e plin de scoliari cuminți și de scolaritate care umbliă, cum le-am văzut eu cu vărul meu atunci, numai în sir, cu o doamnă bătrînă după el. După care am început să merg la scolia și am ajuns în clasele mai mari nu se mai puteau vorbi mult despre Blaj n-am avut de unde ști că urbea este încărcată de o mîrșetă istorică, că la venirea năvălitorilor satul de-atunci era acuzat pe același locuri de astăzi, că el a fost cînd

Desene de Mihai Vulcanescu

dat, cînd cedat, dar ca un om plecat în pribegie nu s-a lăsat nicicum, s-a păstrat prin truda celor ce l-au locuit ajungînd ca după aproape o jumătate de secol de la atestarea sa documentară să primească dreptul de a organiza țirguri săbătîmiale, adică joia, și țirguri anuale. Asta pe la 1617, adică înainte ca aici să se fi perfectat alianța dintre Transilvania și Tîra Românească, de la 1658, împotriva otomanilor. De unde aș fi putut eu afla după anii '50 că la Blaj s-a semnat tratatul dintre Austria, ca țară protectoare, și Transilvania, ca principat autonom, tratat prin care sînt recunoscute privilegiile țării și domnia ereditară, în schimbul unei sume de 700.000 de florini și aservirii, pentru trupele imperiale, a mai multor orase și cetăți? Cînd ar fi trebuit să află toate acestea, la scolia, învîțam altceva. Dascălul meu, unchiul Posa, mai scîpa cite o vorbă bună despre scolia orașului. Dumnealui și domnul Titu Orban se mai făceau de gîl pe vremea aceea, doar cînd se începeau la un pahar de vin. Cînd la unul, cînd la altul, de-acasă, că la bufet sau altundeve le era frică să se apuce de buț, că se stiau bine — îi lua gura pe dinainte, datorită celor doi dascăli am început, țirziu, dar am început, — să iubesc Blajul. Blajul Revoluției și al Scolii Ardelene — momente de istorie care nu pot fi despărtite. Blajul Cîmpei Libertății noastre pentru todeauna, care a făcut în anul 1848, prin programul adoptat aici, prin înălțarea tricolorului ca simbol al năzuinței de unire a tuturor românilor, „să bată inimile și la sîși la la București”. Blajul care de-atunci înceoașe adunat ca un magnet particolele de fier, cu diferite prilejuri, pe cel mai înaintat și mai luminat oameni politici și de cultură, bărbatul care costă vîștii lor a fost, mai presus de toate, să-și vadă țara reintrodusă cum era în vremurile de glorie ale dactor; Blajul care pînă în 1918 a luminat ca o torță drumurile Transilvaniei prin tinerii învățăceii leșii de pe băncile Scolii de obște — scolia lătină și scolia grecească — întemeiată la 18 octombrie 1784 și transformată după un șterf de veac în scolia normală; „Deschisă tuturor și toate vîrștele, pentru a se deprinde în cetanie, citare și scrisoare, nici o plăță de la ucenici așteptîndu-se”. El și dascălii lor au aprins flacăra redemptorilor conștiinței de sine a poporului român, a unității sale etnice și de limbă, de tradiție și de teritoriu. Si-am mai început să iubesc Blajul din cauza lui Timotei Cipariu, mindria noastră, a celor ce am văzut lumina zilei în satul lui de bastînă — Pănade, om de o aleasă cultură, cunoscător a nu mai puțin de 12 limbi, care s-a lăsat numele pentru todeauna de marile faete culturale și sociale politice din Transilvania secolului trecut. El a dat strălucire unei întregi epoci culturale a Blajului, nemeatinșe pînă astăzi și nici de atunci înceoașe...

Acstea și încă multe fapte de adîncă semnificație istorică se păstrează vii în memoria orașului a acestor frumoase meșaguri, în memoria țării. Pe unde au răsănat alădății nașii lui Iancu, unde s-au roșit cuvintele profetice ale lui Bărnăuțiu, ale atitor fruntasi revoluționari, în preajma locului din care și-a luat zborul la 1911 Aurel Vlaicu, se înalță azi două moderne cetăți industriale — combinatul de prelucrare a lemnului și întreprinderea de accesorii pentru mașini — unele care pînă în evidență o nouă vocație a locuitorilor acestor străvechi meșaguri. Este vocația industrială, activitatea de valorificare superioară a unor bogății care ne-au fost orădate țării. Este vocația cităzată de oamenii acestor locuri ca urmare a praxicii onerului nostru comunist de dezvoltare judicioasă, științifică a tuturor județelor țării. Este vocația care mă măsură marilor transformări petrecute în viața materială și spirituală a întregului Ardeal a întregii țării, care a recodată orășul acesta la fluxul economic de întees național.

E drept, Blajul n-a trecut la această stare de lucruri noi, deosebite pornit de pe un teren goli. Nu. Blajul s-a ridicat la starea actuală a construcției socialiste printr-o cultură materială și spirituală acumulată a secole de-a rîndul, cu truda și cu sudoarea atitor și atitor generații. Așa s-a ajuns ca Blajul să aibă de-acum un puternic detașament al clasei muncitoare, cu o conștiință înaintată. O clasă muncitoare formată la scolia ce veche și bună tradiție românească, recrutată din rîndul tîrînimii din imorelucimi, dintre oamenii care și-au schimbat indeletnicirea secolară pe o nouă și eficientă ocupație, mai bănoasă și, deocamdată, mai căutăta decît lucrarea pămintului.

După staturarea acestor chemări spre altceva decît pînă atunci, Blajul și blițenii au avut și nu de-aface cu generale probleme ale perioadei — construcția de locuințe, de edificii social-politice și culturale, de stații comerciale și de servicii pentru o populație în continuă creștere. De la 5.000 de locuitori permanenți și de 5.000 de elevi, cum număra orășul de alădăta, Blajul a ajuns să aibă acum aproape 30.000 de locuitori și în alți 7.000 de elevi. Creșterile nu-s deloc spectaculoase în comparate cu alte localități din țară. Nici cele 2.000 de apartamente nu sînt multe pentru ceea ce ar fi meritat Blajul ca oraș-simbol, al culturii și învățămîntului românesc din toate țimburile. Cu toate acestea orășul tînde să se apropie de ceea ce-i trebuie de evidentele semne de modernizare a întregii vieți materiale și spirituale. Blajul este azi — așa cum ne suna primarul său, Dionisie Heitoni, român de viață veche, — un oraș înscris definitiv în fluxul înnoitor al construcției socialiste, sensibil la progres și civilizate, cum a fost dintodeauna. Un oraș repus în drepturile sale de către Partidul Comunist Român.

liliana ursu

Cintec pentru un ceainic

De ciori impresurat firul de grîu totuși visează,
Picătura de sînge asemeni lui pe lamela de laborator,
Ogarii minaiți din urmă de viață sau de moarte!

Pe masă ceainicul respiră liniștit,
Poate deveni el obiect poetic?
Nămeții de afară, gerul, luna banal spinzurînd
nu-mi mai spun nimic.
Mai deci să-l acceptăm!
Că prea ne-au înghetat picioarele
și miinile nu-s vrednice de un condei.

Umbră serpentina

Aerul nehotărit al lucrurilor seara,
stiluș și hîrtia sub lumina crudă
asemeni peștilor sub fructul dintr-o natură moartă,

îmbătrînînd.
Ce viu era soldatul mîncînd cîreșe
pe linia ferată reparată de el
se poate ajunge chiar și la Madrid...

Azi cînd mă întrecem acasă
m-am întîlnit cu Ea.
Plînă de nuri, cu coapse de sîdef
îi ademenea pe dușmani și prieteni
deopotrivă.

Sulemenită și cu ochii obosiți
dacă o priveai de foarte aproape.
Dar cine era curajul să privească Iluzia în față!

Ce viu era soldatul
mîncînd cîreșe în urma unui tren!

Labirint

Cureți masa de primele frunze roșcate,
Ochii mășării ai toamnei
îi simți pe giul dezvoltat
osemeni unor melci nerăbădoari.

E liniște, mulțimea asudată își bate
tam'amul departe,
prin piețe, printre tarabele cu carne și
nevinovate căise.
Doar dragostea îi adună pe toți la apele
ce trupul curățîndu-l, îl fură puțin cite puțin.

O gîză o trecut printr-o aceste cuvinte,
ce upoară și nepăsătoare în drumul ei
prin labirintul întunecat în care și eu
din cînd în cînd mă mai pierd!

Doar părul tău

Te-ai oprit în dreptul vitrinei,
chipul cufundat printre pîlării și
manechina,
sufletul un alt manechin
găit pe sălița întunecoasă.
Doar părul tău cu miros de roșii îl mai
vizitează
cînd și cînd.

Nici un zgomot nu răzbate din casă,
Peși chiar auzi mesteceții desfrînzîndu-se,
pe rînd.

Te uîți în palma mea? —
Linia vieții fugară, celalalte de nedeslușit,
și în pădure toparoșii
și tu aici, vietează hîntită de propria lumînă.
Doar părul tău cu miros de roșii mă mai
vizitează
cînd și cînd...

Analiza frumosului

Zilele mele perfect alinate mășăluiesc,
mășăluiesc.
Aceiași uniformă, aceleași anotimpuri
încet dar sigur le străbat.
Pînă cînd apare un țînțos de elită
și atunci ce zarvă, ce dezordine, cită rășipă!
Sau despre cum devine o armată disciplinată
un imens curcubeu.

radio	plastică	muzică
r	p	m
<h2>Santier Destrămarea și resurecția Transparență</h2>		
<p>Nu știu cîți oameni au oblocul ca duminică să renunțe o clipă la programul televizorului, să renunțe la televiziune, să se simtă o clipă de libertate, să se simtă o clipă de libertate, să se simtă o clipă de libertate...</p>	<p>Motivul obsedat al artei lui VLADIMIR ZAMFIRESCU este cel al dizolvării și genezei finiei într-un spațiu original, încercat și tensionat. Dizolvare și geneză care sînt totodată preziunea unor posibile catacisme. Pentru Zamfirescu forma fiind doar un stadiu posibil al formului, acesta este o stare naturală a materiei ce absolut întîmplător încorporează în tranzitorietatea sa umanul. Exprimă această pictură o filosofie tristă și neliniștitoare, dar profundă și consolatoare, mult mai aproape de înțelesurile primordiale decît aspirația să ajungă făcă a reus, simbolistica ceterică a acelor colegi mai tineri sau mai vîrstnici ce conferă ideea cu enunțul și care cred că esența trăirii se poate reduce la un semn al ei, abstract, al cărui sens este perceptibil mai ales prin titlu.</p>	<p>Recitalul pianistei Ina Macarie propune un program mai mult discret decît intenționat epatarea publicului, mai mult delicat decît exterior-șrandilocvent: foarte mult Schumann, Chopin și Mihail Jora. Ascunde aceste posibile carențe pianistice? sau este oține nedismulată pentru anumiti compozitori și anumite lucrări? Ce hotărăște îndreptarea sure aceste „universuri” muzicale și cum se „traduce” aceasta pianistic? Interpretarea pune în evidență un mod de a face muzică unde amprenta emoțională este subliniat prezentă. Cîl alte cuvinte, în fața pianului interpreta „sună”, iar ceea ce se transmite (prin înțelegerea unui imaginar „vîl transparent” între scenă și sala limpezind cotidiana opacitate extramuzicală) este în primul rînd sublinierea expresivă, „insufletirea” plesilor, revigorarea lor afectivă. Pe de o parte se trasacă acurii de lectură între lucrări, așezînd astfel întrețur recital sub același semn al lirismului și discretității, sub semnătura unei „delicate pîrtiniri” muzicale; pe de altă parte, se subînțeleg lectură permanentă cu publicul pentru că această pîrtinire nu poate fi decît sinceră, iar ceea ce ar explica oținea de către mulțimea de variante interpretative posibile este evidentă că o vizibilitate „pîrtinilor” nu poate fi posibilă decît ulterior unei clarificări intelective, unei lucide traducerii a limitelor expresive ale partiturilor — de aici, îndreptarea pianistei spre universuri muzicale care i se potrivesc.</p>
<p>Constantin Stan</p>	<p>Grigore Arbore</p>	<p>Viorel Crețu</p>

a „prozei scurte“ românești (X)

d In cite ne putem da seama, recursul in nvela Sarmanul Dionis la „agen- tului“ chimic menit a „trezi“ pe erou din lesulul pricinuit de o mare emotie...

In doua aratari batrine, cu care-si petrece streltul Ruben pe contia mea... o jumătate cu par se uită la umbra mea, spinurată de un cui in părete...

RESPIRĂRI

PĂRERERE

lui Iulian Neacșu

Moartea era o asumire in timp ca sufletul era un trup in timp ce Macedon avea falangă și oșire in timp ce stelele trumpe...

16.04.1981

CINTEC DE DRAGOSTE

Scrisă cu să o recite Ovidiu Iuliu Moldovan

Stea izbucnea in plins Din ud raze o suviță Pe cind eu cu un suris Surideam spre-o fluturiță...

Nichita Stănescu

NUMELE POETULUI

Daniel Turcea (III)

Înțelegă ca „exercițiu spiritual“, poezia lui Daniel Turcea are nobilele unei gnoze și grandoare inefabilă a accesului la transcendență...

Desen de Nicolae Mocanu

„morală fabulei“ vizează postulatul etic-romantic (sub)intrinsec de teza sfîrșitului fericit, specifică epoului mitic-folcloric...

Nicolae Ciobanu

Primăvara

A-nvii cipia roată, Munții au fost trași in cer Grei de verde ca de fier...

Georghe Pituț

Limba română artistică

d e curind a apărut in librării o excelentă carte de stilistică, într-un domeniu deci pe cit de serios pe atita de alunecos pentru cei ce se încumetă să-l abordeze fără a avea harul...

Stefan Munteanu face stilistică literară și în- tinerii să subținem acest lucru, pentru că mai sint și alte variații de stilisticieni, bunăoară aceia care se ocupă cu o așa-nunată stilistică lingvistică...

Stefan Munteanu este autorul unor lucrări de deosebită competență profesională. Pomenim doar două dintre ele: Stil și expresivitate poetică (1972) — premiu „B. P. Hasdeu“ al Academiei și Istoria limbii române literare...

Georghe Suciu

Limba română artistică, cea mai recentă carte a prof. Stefan Munteanu, poate fi citită cu ne- înduplecat cîștig și de iubitorii (= cititorii) literaturii, și de exegeții acestor arte...

O saga bucovineană (II)

S olemnitățile susurilor in funcție de complexitatea istorică propune și o schemă mai puțin obișnuită a evoluției grupale. Ne-am obișnuit ca in- caș cu caracter de poezie artelei cuvintului...

sale. Construcția zidului poate fi critică din momentul dărîmării și incendiilor prietari; dem- nitarul Răuțescu-junior poate fi criticat după moartea sa...

Topografia romanului este aceea a univer- sului suficient șielși; Operatorii spațiali sint casa, țarina, vatra. Poana Horelor este Cernăuți, Viena. Simetriile se realizează între casa familiei și Imperiul ca închisoare perfectă...

O altă dominantă a acestui Bucovine este miraculosul. Este fără îndoială o categorie psi- hologică, de vreme ce revine și la ceilalți pro- zatori ai Bucovinei: de la George Șidovici și Dragoș Vicol la Platon Părdău și Alveș Rudeanu...

Cezar Ivănescu

Marian Popa

atelier literar poșta redacției

DANIEL COSTA: Intre pagini de caznă grafică, crispate, greoaie, absconse în parte, câteva lucruri mai „deschise”, mai autentice („Marturisire”, „De-aș fi”, „Vistă”, care înseamnă o reală perspectivă).

T. SANTIAGO: Încă tulburi, verbișoare, inegalitate; dar sint și semnele promițătoare ale unui început de decantare, de echilibrare: „Cina”, „Noemebria”, „Debut”, „Plu”, „Viloria”, „Ple”, „Indicțiune” și semnătura dv. adevărată.

TH. CERNAŢEANU: „Ora exactă”, „Rotația”, „Tăimie adevărată”.

M. STIAL: Prozele sint curat scrise dar manifestă un apetit lezibil pentru enigmatice, straniu, fantastic, fără a stăpâni mijloacele tehnice de a pune în valoare substanța acestora (care nu se reduce numai la aproximații formale și perle de vorbă). Ca, de pildă, în povestea lui, care începe într-un realism onest (fotografie), supus apoi unei enigmatizări artificiale, forțate, printr-un amestec confuz de planuri, prin aluzii vagi, în doi peri, care nu rezolvă „cazul”, ci-l confundă într-o pică fără ieșire fără sens. Similare e situația și în celelalte, „Stare” rămâne un lucru deșirat, „Neconvingător”, cu un final naiv, tras de pâr, eșuat în banalitate și reportaj. Cum la fel, dar mai puțin suferind, pare, „Reveder”, neconvins, însă, nici ea să valorifice semnificația, să încadreze lucrurile, până la capăt, în plauzibil, congruent. Versurile sint uscate, isotonice, impenetrabile, lipsite de reverberație lirică. Desigur, aveți dreptate, e „o voce care dialoghează cu sine”; literatura începe, însă, în clipa când această voce poate fi auzită și de alții, când acest dialog poate fi recepționat, urmărit, adică înțeles, „în afară”, de cei cărora, de fapt, vă adresați. (Capacitatea comunicării, în fond, puterea și precizia de a te exprima, de a te „roști”, cit mai deplin și mai propriu).

M.L.R.: Cîteva lucruri gingașe, întinse („Lilaclul”, „Trec peste”, „Cuvântorale”, „Bună dimineața”, „Să te culci”). Dar e, parcă, un început de lingoare, de anemie (de primavara?), a unui condei lăsat prea mult să lincească („de care ar fi bine să vă scuturați cit mai curind (alungarea „margaretelor vestede” poate fi un bun început...)). Felicitări pentru stăruința de veac, și curaj!

M.L.-DELENI: Lucruri modeste, nesemnificative. Încercați o proză scurtă, ca exercițiu și test.

C. IORGULESCU: În nota onorabilă cunoscută, dar mai frivole și mai expozitive, pară. Despre picnic din August nu știu nimic (dacă n-ați primit răspuns aici, înseamnă că n-a ajuns pînă la noi). Ar fi bine să nu trimiteți una din pisecile dv. „de rezistență”, din cele pe care le-am citit (sau nu) — vrem să încercăm ceva (firește, fără angajamente solemne și șanse totale).

A.M. BUCUREȘTI: Lucrurile se desfășoară relativ bine (pe o clasică filieră polifonică) pînă cînd aflăm mobilul „loviturii” (eu prea lungi explicații și teorii profesionale, care rup

ritmul relațiilor), moment în care toată povestea intră sub semnul întrebării și pare să se desfașoare... pe alte meridiane! (autorul însuși nu mai găsește un deznodământ convingător, plauzibil, deplin). Sint, însă, destule pagini bine scrise, cu un condei sigur, îndemnat (așa în „urmărirea” de la început, cit și în relațiile din viața de atelier. Personajele nu prea se intruchipează, însă).

ARCADIE VLADUȚ, Giordano Leleg, Stănuța Apostu, Ion Deheleanu, Maria Mihaescu: Sint unele semne bune, merită să insistăm.

COSTIN TUDOR, T. A. Buleandru, Iulian Mocanu (ceva, în „Poete”, „Meditație”): Nici mic nou!

Angel Danclu, Marius H. Sim, Ioan Ursan, N. T. Subăreanu, Virgil Firu, Marian Șchiopu, Nicolae Sandu, E. Haneș — Tomma, Adriana Strătilă, Mihai Alexandru, Marcel Mihaescu, Profira Mihailescu, Florin Blaj, Vasile Mic: Încercări de nivel modest.

MANUSCRISE NEISCĂLITE: „Astfel te-oilește clipa”, „Sub fruntea ta”, „Grățoaso, vine vremea”, etc.; „Ca tine”, „Spune-mi”, „Ducurte și tristețe”, „Dans”, „Pădurea”; „Trăiește, omule”, „Vința un vis”.

D. Nicolou, N. Mihai: Calligrafii încă nalve și șovăitoare. În care murmură uneori un vag lirism incipient („Leagănul”, „Același”, „Floarea”, respectiv, „Cintec”, „Rufe”, „A” toamna). Să vedem ce mai urmează.

Geo Dumitrescu
N. R. Manuscrisele nu se înpoiază.

Definiție
„Frumusețea este o sumă de arderi”
oftă cenusă, în timp ce sufletul în vînt i se risipea.
„Frumusețea este o sumă de întrebări fără de răspuns”
spuse drumul ascuns, intristat că se va el nimeni să-l străbate.
„Frumusețea este o sumă de dureri” zise floarea asupra căreia căzuse o stea
(De aceeași părere
A fost și inima mea).

EU...
Eu am răbdare să mă ajungă din urmă destinul eu te aștept pregătit la masa iubirii inima mea e o cupă ce dă pe de lături de plină sint un vin roșu involburat, amețit, ca un singe de animal necunoscut încă, sint așit de frumoasă încît toți mă acleșc ferindu-și privirile, trupul, sint așit de frumoasă...

Autoportret
Frunză cu cinci degete și-o amintire stînga nu vrea toamna asta să cadă.

Dreapta — aripă dedată zborului în van nu vrea toamna asta să zboare peste-ocean

Tot corpul meu purtat printre umbre de aur de-ar fi fost altceva decît un dor aflat

și iar mă așit în oglindă — în drămuiesc pînă

ii face să ardă ca fitilul în singele meu.

intre pasăre și zbor între copac și frunză s-ar fi transformat în zgură toamnă de toamnă

IRINA EFTIMESCU
MARIN CIORANU
VICTORIA MILESCU
CORNEL ILESUCU

Si voi fi
In tinutul acesta eu sint zeul — zice un fulg de păpădie și se-nalță la cer. Eu sint simbolul puterii — zice muntele făcînd piruetele cu cerul pe creștet. Eu am fost izvor acum mă strecor printre pietre și voi fi Mare — zice piurel.

Cercul leiilor
A venit cercul. Dresura de lei farisei. Potiți la grappa cu lei.

E circ în oraș. Dresura de regi e în lege. Potiți la dresura de regi.

Un circ fără cuști. Cu lei împărați fără fiare. Veniți la dresuri animale.

Cercul e circ. Cu fabele vii în persoană. Veniți la lei cu coroață.

Nocturnă
Nimeni nu va veni să deschidă porțile acestei nopți; reveria îți cade pe umeri ca o mantie instalată; îmi clatin capul stînger în oglindă: zădărnice.

O carte — și garoafe pe masă. Dar nu vei veni la porțile-nchise; voi adormi ferecată într-o veche iluzie și voi visa doi castani înfloriți — siluetele noastre pe poziște ideale.

Gura mea, murmurînd în somn. Dimineața omitește buzele tale dintr-o poziște ideală.

VINTILA CRIMATU
REGINA SOARE

Desen de Robert Drăghici

Valori ale istoriei poporului român, ale partidului comunist

Urmare din pag. 1

Identitatea proprie, scotind literalmente, din cenusa timpului, tot ceea ce constituie emblema personalității lui.

România de la o asemenea premisă, stabilitatea poporului nostru pe pămîntul lui dintotdeauna anave ca o caracteristică plină de semnificații profunde. Nu toate popoarele au avut această însușire și după cum se știe, insule etnice străine se găseau împrăștiate pe teritoriul multor țări și țințe, și pe teritoriul țării noastre. Insule de coloni românești nu se găseau nicăieri în Europa. Chiar pe pămîntul făgăduințelor, în America, colonia românească este una dintre cele mai mici și ea este formată din români transilvăneni, plecați înainte de unirea Transilvaniei cu țara noastră, dintr-un sat care li asigură o viață mîsură.

Peste tot, în Transilvania, în Moldova, în Tera Românească simbolul viu al stabilității a fost țărănul. El vine din adîncurile milenare ale trecutului, transmis din generație în generație coordonatele esențiale ale existenței sale: legătura cu pămîntul, adică munca, și legătura cu sîr, adică viața. Unii istorici consideră în secolul trecut pe țărani români ca fiind descendenții cei mai probabili ai marelui popor pelasg din epoca străveche. În ce privește acele insule de români aflate pe teritorii țărărilor vecine, ele nu au ajuns acolo venind din altă parte, ele au fost acolo dintotdeauna, marci prin supraviețuirea lor istorică, amintirea existenței unui stat mare, odinioară — statul dac al lui Burebista. Ele ne ajută — și îl ajută și pe cel mai sceptic — să realizeze adevăratele hotare ale marelui stat dac din antichitate.

Dacă românii nu au avut obiceiul migrației, nu s-au abandonat pămîntul lor, au avut în schimb parte să primenească nenumărate valuri de neamuri străine ajunse aici din motive pe care istoricii încă nu le-au lămurit pînă acum. În vremurile mai vechi, timo de sute de ani, sote răzări diverse grupuri de neamuri străine. Unii își pastrează identitatea istorică, botozind cu numele lor grupurile etnice locale, cu care se amestecă, altele se pulverizează și dispar, lășind numai amintirea trecerii lor.

Au rămas pe teritoriul nostru atîtia cîli au dispărut, asimilați de localnici. Nici un grup dintre aceste neamuri — huni, avari, turzii, bulgari, unguri, cumani, tătari etc. nu și-a conservat identitatea istorică pe teritoriul nostru actual, ci numai pe teritoriul marginase ale vechiului stat dacic, unde au botozat cu numele lor grupurile etnice locale, cu care s-au amestecat. În urmă cu peste un secol, un autor francez, Elias Reanault, făcea o adevărată apologetică a asimilării a țărânilor române: „Țărănul român are o asemenea forță de asimilare, încît el este acela care absorbă toate amestecurile introduse pentru a-l modifica. Este ca un fel de mureș social care, în orice țară atît de sărac, de răbător și de blînd, svone vointele sale toate elementele care li incoiaură și li dă o forță de expansiune pe care ar rivni-o în zadar boștă și măreția”. Desigur, autorul francez putea să exagereze în exprimarea ideii, ideea în sine însă, de forță și stabilitate, corespunde adevărului istoric și corespunde adevărului istoric. Țărănul român, spu-ne marele scriitor Liviu Rebreanu, a fost în decursul istoriei „argumentul viu și cel mai puternic al autohtoniei noastre”.

Scriitorii exprimă uneori mai exact, mai plastic, marile adevăruri istorice și formulele lor pot fi folosite de istorici. Nu de mult într-o carte literară, eroină, persoană modestă și ierarhia socială a vremurilor noastre, fiind înțebată de cînd „face politică”, dă acest răspuns: „de două mii de ani, pe puțin, tot ne-am meu cel viu și cel adormit face politică și eu la fel ca ei: stăm aici...”. „Stăm aici” — iută marea politică a poporului nostru, făcută nu prin vorbă, ci prin viața asură de toate zilele, infruntînd pericolele cotidianilor străine, asvuririle unor stăpîni răi, vîntul marilor transformări sociale.

Alături de stabilitatea și permanența sa pe pămîntul pe care li stăpînește din timpuri străvechi, istoria poporului nostru oferă un rar exemplu de afirmare, eroape fără excepție, a simțului de dreptate și moralitate internațională. Multe popoare ale Europei, cunoscînd în decursul timpului împrejurări favorabile expansiunii și dominației asupra altor popoare, înreistreză în cărțile lor de istorie, cu o min-

CONFABULE
Flori
Raluca și Cosani

dintr-o săptămînă și luna în care nu ploia, nu ninge. Ci, numai era soare, un soare blînd cu un prieten deșăurat se plimbu cele două flori pe alele parcului, apropiindu-se și depărțindu-se de lac ca două raze într-o oglindă. Celelalte flori își întorceau privirile umite în urma lor: „spre deosebire de ele, care se comportau ca dobitoace, în locurile dinainte fixate de grădinar în schema parcului cele două păreau că nu se mai pot ori din alergarea lor, veselă, copilărească.”

— Unde s-a mai pomenit să alege o floare, se miră acru un butuc?
— Este o rugine, și se scietele.
— Vor fi căcate în picior, oftă și o salcie încorciată și plînsă.

Nu mai că nu erau auziți niciunul dintre ei de niciuna dintre ele. Vestea însă cum era și firese se întinse repede și printre copii. Se țineau după cele două flori din ce în ce mai mult, cu ochii rotunziți de mir și înfăcțiri zburdănice. Pînă cînd anăru paznicul.

— De ce umbli florile astea, întrebă el cu asprime, supărat probabil de atîta acritate în parc? Doar în parc nu se aleargă, nu se țîdă, este interzis să calci pe iarbă, să rupi flori, sau să ciostosi o carte bună. De ce? Ce caută ele pe ale în loc să fie în rîndul, cum au hotărit grădinarul? continuă paznicul să se infurie.

— Cu un gest hotărît li prinse și li ridică pe amîndouă în dreptul ochilor, vrînd să afle cum de umbli numai ele nu și celelalte. Nu văzu, însă, nimic deosebit și li dădu jos, vrînd să le pună la loc, cum au fost, să mai alerge puțin, poate află misterul lor.

Cele două flori însă se clătînară și pe urmă căzură pe ale. Paznicul li privi cu dispreț și se întoarse către copii:
— Florile nu umbli, zise.

— Si se îndepărtară, în timp ce în altă parte ale flori se plimbu în același parc.

Iulian Neacsu

PREZENȚE SCRITORICEȘTI
ȘEDINȚA ACTIVULUI DE PARTID AL SCRITORILOR

Miercuri, 22 aprilie, a avut loc ședința activului de partid al scriitorilor din Republica Socialistă România, avînd la ordinea de zi dezbaterea proiectului de teze și a planului de măsuri elaborate în întîmplătoare Conferinței pe țară a scriitorilor.

La lucrări au participat tovarășii Dumitru Popescu, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., Suzana Gădea, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Ilie Radulescu, secretar al C.C. al P.C.R.

În cadrul ședinței, președintele Uniunii Scriitorilor, George Macoveanu, a prezentat o informare privind stadiul pregătirilor pentru conferință, relevînd, în lumina orientărilor partidului nostru, a indicațiilor date personal de secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, sarcinile importante ce revin Uniunii în asigurarea buniei desfășurării a adunărilor generale ale asociațiilor și a Conferinței, menite să impulsioneze dezvoltarea în continuare a literaturii române contemporane, să imprimare întregii vieți literare un spirit de înaltă responsabilitate și emulație creatoare.

La dezbateri s-au luat cuvîntul scriitorii Ițiu Popovici, Mihai Beniuc, Eugen Simion, Ion Lăncăranjan, Corneliu Sturza, Romulus Guga, Paul Anghel, Hajdu Gezi, Mircea Iorgulescu, Margareta Hauser, Gabriel Dimisianu, Nichita Stănescu, Eugen Barbu, Nicolae Ciobanu și Gail Ernă.

A luat apoi cuvîntul tovarășul Ilie Radulescu. Participanții la discuții au făcut o serie de propuneri pentru completarea tezelor conferinței, astfel încît acestea să ogîndească cit mai veridic tabloul dezvoltării întotdeauna a literaturii noastre, precum și sarcinile și obiectivele fundamentale ale creației literare în viitor, corespunzător etapei istorice noi în care intră societatea socialistă românească.

De asemenea, vorbitorii au sugerat noi modalități de acțiune în perioada premergătoare Conferinței, care să determine o dezbateră aprofundată a problemelor creației literare și vieții scriitoricești, făcîndu-se totuși pe cea conferința ce va avea loc în a doua jumătate a lunii iunie să constituie un eveniment important în cultura noastră, să exprime cu demnitate angajamentul moral al tuturor scriitorilor din România de a lupta, prin intermediul scriiturii, pentru cauza socialismului, pentru ridicarea conștiinței maselor, pentru faurirea omului nou.

În încheierea ședinței a vorbit tovarășul Dumitru Popescu.

Participanții au adoptat, în unanimitate, o telegramă adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, telegramă pe care o publicăm în pagina I-a.

Premiile concursului de debut al Editurii Eminescu

● Jurul celor de a treia ediție a Concursului de debut în volum al Editurii Eminescu, luînd în considerație cele 900 manuscrise primite, a decretat următoarele premii:

Roman, nuvele, povestiri și publicistică
VASILE RADU — orășul Slobozia; ALEXANDRU STANESCU — București; CAZAN ION — orășul Suceava; CORNELIA DJIGOLA-BARBU — București; MIRCEA BUNEA — Brăila.

Poezie
DAN DAVID — comuna Bertea-Prahova; ION TRIF PLEȘA — orășul Berești; ION

BURNAR — comuna Ciocîrlia-Maramureș; DAN RADU STANESCU — București; VALERIA VICTORIA CIOBANU — București; MAREȘ AURELIAN — Buzău; GH. ZIMCESCU — Reșița; VIRGINIA BRESLAȘU — comuna Singer-Prahova; LIA MICLESCU — București; CONSTANTIN PRICOP — Iași; ANA HOVNOT DEVI — GEORGHIE BĂRĂRU — Iași; VALERIA DELEANU — București.

Jurul a fost format din Valeriu Răpeanu — președinte, Vasile Niculescu, Alex. Chirilăescu, Adrian Angheliescu, Nicolae Drăgoș, Doina Ciocîrlia, Alexandru Ștefănescu, Elis Bursuc, Viola Vancea, Mariana Ionescu, Lucia Crăciun — secretară.

cit de un document sau altul, supunîndu-le în permanență unui proces laborios de comparație, analiză și chiar rezervă critică. Pas cu pas, în cele peste 400 de pagini ale lucrării, sint studiate cu minuțiozitate acțiunile regelui și ale camariliei sale din ce în ce mai puternice, toate amintite cu tenacitate, de-a lungul a opt ani de zile, un singur obiectiv: instaurarea dictaturii regale. Folosind atît paletele rotative guvernamentale clasice a P.N.L.-P.N.T., cit și fricțiunile dintre aceste două partide, explozînd în maximum frînturile suprafeței politice în zeci de alte partide și fracțiuni, precum și arivismul drapat în velleții de carieră politică al unor nou-veniți în arenă, trăgînd sforile mistificării unor campanii electorale și consolidîndu-și postulamentul financiar prin afaceri oneroase, creîndu-și treptat un vast aparat propagandistic și de spionaj, Carol al II-lea avea să calce literalmente în picioare aspirațiile poporului și aparențele cit de cit constituționale ale democrației burgheze, vizîndu-și visul cu ochii.

Nelărgitoare este însă înfățișarea faunei care se infestese cu respirația ei putridă viața social-politică a țării, și indivizilor de formații diferite, provenind „ejusdem farinae”, pe care istoricul li descrie în apă tare, configurînd elipsa convergenței lor spre aceeași scopuri — jaf, corupție, alianțe uluitoare, crimă, trădarea intereselor majore ale nației. Pe tot parcursul cărții, ca o nota dominantă dictată de însăși realitatea istorică, este relevată lupta susținută de către Partidul Comunist Român pentru constituirea unor alianțe politice capabile să stăvilească fascizarea țării și stragerea ei într-un nou război, pentru informarea maselor, ridicarea nivelului de conștiință și antrenarea lor în procesul democratizării societății românești. Aflat în adîncă ilegalitate, partidul a izbutit să capteze treptat încrederea și energile milioanean de cetățeni ai României și să fie pînă la capăt apărătorul ei mai loial și intransigent al intereselor naționale. Printr-o intensă activitate subversivă, prin organizarea de sabotaje, greve și mari demonstrații, prin contacte repetate cu unii dintre cei mai de vază lîteri politici, comuniști romîni au reprezentat în epocă o forță de primă mîrie, în sarcina căreia avea să intre, nu peste mult timp, realizarea unui act de proporții istorice care marca începutul unei ere noi, profund patriotice și revoluționare: revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antimperialistă de la 23 August 1944. Întă pe scurt eteva dintre valențele remarcabile ale acestei cărți de istorie și de viață, care ne ajută să cunoaștem mai bine epoca zbuciumată a anilor 1930-1940 și care impune prin autorul ei, dr. Florea Nedelcu, un tînar istoric de valoare și mari perspective.

Desene de Ioan Cardei
Corneliu Vadim Tudor

Ecouri românești în «Nowe Książki»

La Varșovia, apare de două ori pe lună o revistă dedicată popularizării cărților... «Nowe Książki» («Cărți noi»). Este vorba cum se vede și din titlu de un periodic cu profil complex, literar-stimulent, având rosturi exclusiv publicitare...

traducătoarea J. Wrzowska dă în cazul în care versiunea poloneză a romanului, Byk morski, ar fi însoțită de același portret. Mai convingătoare este recenzia dedicată de Halina Mirska-Lasota, în numărul 22/1979, romanului Prințepole (Książka, 1979), de E. Barbu...

mult prin romanele Groaps (Jama) 1960 și Sosea anilor (Szała) 1961. Relativ sporadic, am văzut în anii precedenți, răsfrângerile literaturii române în «Nowe Książki»...

ATUNCI, TOT INTR-UN AUGUST... (XXX)

SPECTACOLUL LUMII văzut de Ioan Grigorescu

Veni, vidi, victus sum...

La 33 de ani de la «Operațiunea Tidalwave», zecile pilotilor, navigatorilor și bombardierilor scăpați de sub «Mareea razantă» a celui de-al doilea război mondial, au venit în România să viziteze locurile unde trăiseră o zi de mare încercare a vieții lor...

voi, cei ce ne-ai primit atunci și ne-ai omenit, desfi vă să bombarderați câmpii, aducând copii și numai ea este proiecție vieții și înfiorării omului... Este timpul să închei această poveste despre care încă nu s-a spus totul. «Operațiunea Tidalwave» și-a avut prologul și epilogul ei...

Ore de neuitat

Chiar dacă nu ar fi fost revoluția «caroafelor roșii» în Portugalia as zădărnici prin Spania, oșterii și războiul nu a mai dăde la Lisabona nici mă gândeam să trec pe deasupra Spaniei după cum nu puteam să o ocolesc — să zbor (cu avionul) nu voiam eu, să o înconjur (cu vaporul) nu mi s-ar fi oferit...

cercau să o realizeze autoritățile spaniole nu era (nu putea fi) cunoscută dinainte, nu putea fi înscrisă niciieri și se realiza în fapt potrivit împrejurărilor și nu voinei lor. Dar fără să-mi fie clară această stare am fost fără voie prins în iureșul acestei multimi: mai mult, am început să mă bucur, să sufăr, să sper alături de portughezi...

REVISTA STRĂINĂ

CASA în care a locuit și a creat Turgenev a fost restaurată și ea va adăposti un muzeu închinat marelui scriitor rus. Este vorba de un anacard în forma de casă, în care se găsește în împrejurimile vechiului oraș Mșensk (Rusia de mijloc)...

expoziții regionale de etnografie câteva exemplare de carte rară, de o valoare deosebită. Alături de acestea au stat câteva manuscrise, achiziționate din statele și orașele regiunii. Au putut fi văzute ediții unice de cărți bisericesti și laice, de manuale și cărți de istorie...

SPORT Vifore de iarbă crudă Este patru zile, pe Wembley, vom afla măsura puterilor noastre. În răcoarea fragedă a așteptării, visul semn din arborii transfigurați de floare alternează cu spaima că ne putem pierde prin valea somnului cu miei negri...

IN FIECARE AN, în începutul verii, se desfășoară în capitala Cehoslovaciei festivalul internațional de televiziune «Praga de aur». Organizată sub deviza «Micul cercan servește cunoașterii și apropiării între popoare», ediția din acest an se va desfășura între zilele 25 iunie și va include și un concurs pentru programe de televiziune...

IN REGIUNEA Cernigov din Ucraina au fost descoperite șase instrumente muzicale din... epoca de piatră. Ele sunt conservate în muzeul din coapsa bazinului, mandibulele și craniul unui mamut. Cercetătorii apreciază că ansamblul instrumentelor de acum 20.000 de ani nu interpretează o melodie în accepțiunea noastră...

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunțelă; Mihai Ungheanu (redactor șef adjuncți); Teodor Balș (secretar responsabil de redacție)

Redactor șef: Nicolae Dan Frunțelă; Mihai Ungheanu (redactor șef adjuncți); Teodor Balș (secretar responsabil de redacție)

Redacția: București, Piața Științei Nr. 1, tel. 17 32 09; Administrația: Calea Victoriei Nr. 115, tel. 50 74 96; Abonamentele: 3 luni — 13 lei; 6 luni — 26 lei; 1 an — 52 lei

Tiparul — executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC «CASA ȘTIINTEI»